ЗЕЛЕНСЬКА О.П.,
доктор педагогічних наук,
професор,
Львівський державний
університет внутрішніх справ,
м. Львів, Україна

ЗНАЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ НЕМОВНОГО ВНЗ У ІНШОМОВНОМУ ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ

Навчання ділової іноземної мови в магістратурі сприяє підвищенню рівня володіння професійною та діловою комунікацією майбутніх магістрів на основі формування комунікативної мовної компетенції. Комунікативна мовна компетенція у сфері ділового спілкування – інтегративне, комплексне вміння здійснювати ефективну комунікацію у відповідності з конкретною ситуацією в іншомовній діловій сфері. Метою комунікативної мовної компетенції є комунікативний акт, а засобами її досягнення – мовні знання і навички та мовленнєві вміння. Комунікативна мовна компетенція складається з низки компонентів, до яких відносяться лінгвістична, соціолінгвістична, прагматична та стратегічна компетенції.

Ключові слова: *магістр, ділова іноземна мова, іншомовне ділове спілкування, компетентнісний підхід, комунікативна мовна компетенція.*

Изучение делового иностранного языка в магистратуре содействует повышению уровня владения профессиональной и деловой коммуникацией будущих магистров на основе формирования коммуникативной языковой компетенции. Коммуникативная языковая компетенция в сфере делового общения – интегративное, комплексное умение осуществлять эффективную коммуникацию в соответствии с конкретной ситуацией в иноязычной деловой сфере. Целью коммуникативной

УДК 81:130.2
© ЗЕЛЕНСЬКА О.П., 2017

языковой компетенции является коммуникативный акт, а средствами ее достижения – языковые знания и навыки и речевые умения. Коммуникативная языковая компетенция состоит из ряда компонентов, к которым относятся лингвистическая, социолингвистическая, прагматическая и стратегическая компетенции.

Ключевые слова: *магистр, деловой иностранный язык, иноязычное деловое общение, компетентностный подход, коммуникативная языковая компетенция.*

Learning a business foreign language while taking a Master's Course makes it possible to increase the level of possessing professional and business communication of the future Masters on the basis of forming the communicative language competence. The communicative language competence in the sphere of business communication is an integrative, complex skill used to carry out effective communication in accordance with a concrete situation in a foreign language business sphere. The aim of the communicative language competence is a communicative act, and the language knowledge and habits, and the speech skills are the means of its achievement. The communicative language competence consists of several components, among them are the linguistic, sociolinguistic, pragmatic and strategic competences.

Key words: *Master, business foreign language, foreign language business communication, competence approach, communicative language competence.*

Магістри повинні бути наділені глибокими фундаментальними та спеціальними знаннями, творчим потенціалом, здатними забезпечити відтворення та розвиток інноваційної економіки та демократизації суспільства [1, с. 129]. Концепція організації підготовки магістрів в Україні [9] класифікує освітні програми підготовки магістрів на дослідницькі (поглиблення досліджень в одній з наукових галузей), професійні (розвиток професійних та формування управлінських компетенцій у певній галузі професійної діяльності) та кар'єрні (вдосконалення здобутих теоретичних знань і практичного досвіду для кар'єрного зростання та підготовки до здійснення управлінської діяльності). Володіння іноземною мовою як засобом професійного, ділового та побутового спілкування є однією з обов'язкових вимог до підготовки магістрів усіх цих трьох напрямів. Таке володіння іноземною мовою важливе для практичної роботи з фаху, підвищення свого професійного рівня, досягнення кар'єрних цілей та здійснення ефективної ділової та міжособистісної комунікації. А тому виникли нові вимоги до якості навчання студентів, зокрема у магістратурі, до процесу формування культури ділового спілкування, кому-

нікативної компетенції цього спілкування, що вимагає утвердження цивілізованих форм ділової комунікації, які відповідають світовим стандартам. Специфіка предмета «Ділова іноземна мова» полягає в тому, щоб залучати студентів до різних видів мовленнєвої діяльності, керувати їх формуванням, використовувати усні та писемні матеріали для реалізації освітніх і виховних завдань, адаптувати навчальний процес до реально існуючих умов, віку і мовної підготовки студентів, які навчаються у магістратурі. Активізація навчання ділової іноземної мови в магістратурі полягає у відборі, розробці та використанню таких форм, методів, прийомів і засобів навчання, які б сприяли підвищенню інтересу, мотивації, самостійності, мовленнєвої активності майбутніх магістрів, формуванню здатності переконувати, відстоювати свою точку зору, працювати в команді, застосовувати професійні навички в умовах іншомовного міжкультурного спілкування [11, с. 202]. Зрозуміло, що чітко виражена комунікативна спрямованість навчання іноземної мови для ділового спілкування не тільки відповідає глибокій потребі студентів у спілкуванні, зокрема в збагаченні досвіду соціальної комунікації, але й при відповідній організації може слугувати для реалізації цієї життєво важливої потреби ділового спілкування в різних ситуаціях. Студенти не просто засвоюють іншомовні варіанти вербалізації певних ситуацій, але й удосконалюють власні способи і механізми спілкування. Таке вдале поєднання органічної потреби студентів у розширенні спілкування та удосконалення його механізмів, з одного боку, та навчання діловому спілкуванню іноземною мовою як мети його викладання у ВНЗ, з іншого боку, сприяє підсиленню значення іноземної мови як предмета навчання у вищій школі, підвищенню мотивації до її оволодіння. Більше того, це розширює можливості і межі впливу викладача на особистість студента, а також створює резерви для підвищення ефективності процесу навчання.

Питанням компетентнісного підходу присвячені праці Н. Бібік, І. Зимньої, Г. Крупченко, А. Кузнєцова, В. Лугового, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, В. Серікова, А. Хуторського та інших. У наукових розвідках таких науковців, як І. Барахович, І. Бім, Г. Данченко, О. Жирун, О. Загородна, В. Курбатов, С. Макаренко, А. В. Мамедова, Ю. Пассов, О. Семеног, М. Степанова, О. Фрезе, В. Черевко, C. Brumfit, K. Johnson, M. Canale, C. Cazden, N. Chomsky, D. Taylor, D. Hymes, S. Savignon та інших, досліджуються проблеми формування комунікативної компетенції. Аналізом різних аспектів ділового спілкування займалися І. Амінов, Р. Ботавіна, В. Борисов, С. Бучацька, Н. Волкова, О. Каверіна, Ф. Кузін, І. Кузнєцова, В. Кукушина, В. Лавриненко, Н. Леонов, Л. Паламар, Ю. Петрунін, Л. Титова, Ю. Фомін, Ф. Хміль та інші. Проте існує необхідність глибоких фундаментальних досліджень самої природи компетентнісно орієнтованої освіти, оскільки компетентнісний підхід один із чинників, що сприяють модернізації змісту освіти, а орієнтація навчальних програм на компетентнісний підхід та створення ефективних механізмів його запровадження є одним із шляхів саме оновлення змісту освіти й навчальних технологій, узгодження їх із сучасними потребами, інтеграції до світового освітнього простору [8, с. 5, 7]. Формування іншомовної комунікативної компетенції є актуальною проблемою для вищої школи, оскільки суспільство потребує цивілізаційних форм комуні-

кації. Саме ця дуже важлива якість фахівця в процесі іншомовного ділового спілкування і забезпечує повноцінну психологічну взаємодію партнерів по комунікації. Тому існує необхідність глибокого дослідження аспектів іншомовного ділового спілкування різних фахівців, майбутніх магістрів, зокрема в галузі юриспруденції та психології (оскільки в кожній окремій галузі є своя специфіка та особливості ділового мовлення), щоб сформувати цілісну концепцію його розвитку.

Мета навчання іноземної мови в непрофільній магістратурі полягає в набуванні і подальшому розвитку та поглибленні професійно спрямованої мовної компетенції, яка складається з отриманих знань, умінь і навичок, що розвиваються, необхідних для глибшого засвоєння фаху та адекватного та ефективного іншомовного спілкування в різних галузях професійної, наукової та суспільної діяльності, в щоденній діловій та особистісній комунікації. Сфера ділового спілкування охоплює правові, управлінські та соціальні аспекти життєдіяльності суб'єктів. Майбутній магістр повинен володіти здатністю до іншомовної комунікації в науковій, виробничій і соціально-суспільній сферах діяльності, використовуючи іноземну мову як засіб ділового спілкування. Іншомовне ділове спілкування спрямоване на: оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи, професійного завдання, суспільного чи культурного проекту тощо іноземною мовою в усній і писемній формі, а також для повного розуміння іншомовних матеріалів (інформації, повідомлення, реплік, текстів тощо) з відповідного фаху чи сфери діяльності.

Оволодіння компетентностями ділового спілкування – це процес, який основується на вихованні та самовихованні. Оволодіння (а не пристосування) світом створеною людиною і для людини культури, активне включення нових поколінь у процес суспільно-практичної діяльності – це і є основним завданням виховання і формування людської особистості. Однією з основних характеристик ділового спілкування є висока відповідальність учасника ділового спілкування за його результат. Ділова іноземна мова є інструментом для здійснення ділового спілкування і має дві основні складові: інваріантний компонент (загальний для всіх фахівців …) і варіативний компонент, пов'язаний з підмовами спеціальностей, унаслідок чого ділова мова однієї спеціальності відрізняється від ділової мови іншої спеціальності [3]. Володіння навичками ділового спілкування сприяє: > професійному, соціальному, культурному та особистісному зростанню: поглибленню професійних знань, оскільки розширює можливості навчання основного фаху; розширенню відповідних знань і вмінь, навичок міжособистісної взаємодії; посиленню мотивації до навчання іноземної мови; розвитку пам'яті та логічного і креативного мислення; формуванню внутрішньої культурності; удосконаленню знань етикету, що є необхідною професійною якістю; встановленню зв'язків і розвитку відношень, спрямованих на співробітництво і партнерство між людьми; виробленню вмінь аналізу ситуацій, що виникають у професійній діяльності, постановки завдань, критичного осмислення та знаходження

рішень проблемних питань і професійних завдань; удосконаленню роботи в команді; зростанню ефективності професійної, наукової та суспільної діяльності майбутнього магістра; вихованню таких рис характеру, як чесність, порядність, справедливість, повага, відповідальність; розширенню кругозору; розвитку самостійності майбутнього магістра, його творчої активності та відповідальності за результативність навчання; поглибленню знань про національні особливості та розуміння психології різних народностей, їх традицій, звичаїв, самобутньої культури, історичної спадщини, мови, особливостей вираження почуттів, темпераменту; вихованню шанобливого ставлення до культури інших народів; кар'єрному зростанню;

> набуттю та удосконаленню мовних і мовленнєвих знань, умінь та навичок: розвитку комунікативних навичок; оволодінню лексичними та граматичними засобами ділової мови; ефективному спілкуванню, що полягає в тому, щоб знайти відповідний баланс між своїм інтелектом і емоціями, між мисленням і почуттями; підвищенню культури ділового і професійного мовлення; оволодінню офіційно-діловим стилем мовлення; засвоєнню правил ведення ділової бесіди; оволодінню чітким і розбірливим мовленням; вмінням ясно формулювати свої думки, аргументувати свою точку зору, аналізувати судження партнера чи партнерів по спілкуванню, правильно вести і спрямовувати бесіду; створенню доброзичливої атмосфери під час спілкування.

Вищезазначене свідчить, що навчання іноземної мови передбачає формування різних компетенцій, зокрема і, в першу чергу, комунікативної мовної компетенції. Деякі автори вважають, що комунікативна компетенція – це знання, вміння та навички, необхідні для розуміння чужих і породження власних програм мовленнєвої поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування. Вона охоплює знання основних понять лінгвістики мовлення – стилі, типи, способи зв'язку речень у тексті тощо; вміння і навички аналізу тексту, і власне комунікативні вміння – вміння і навички мовленнєвого спілкування відносно різних сфер і ситуацій спілкування з урахуванням адресата, мети [7, с. 10]. Інші розглядають її як готовність і здатність здійснювати спілкування у визначених програмою межах, а також виховання, освіта та розвиток особистості засобами мови [2]. Ще інші розуміють комунікативну компетенцію як вміння людини організувати свою мовленнєву діяльність мовними засобами і способами, адекватними ситуації спілкування [10]. Деякі науковці поділяють думку, що комунікативна мовна компетенція є невід'ємною від відношення, цінностей та мотивацій, що стосуються мови, її характерних особливостей і вживання, і також є невід'ємною від компетенції щодо та відношення до взаємозв'язку з іншими кодами комунікативної поведінки [12]. Спільним у цих трактування комунікативної компетенції є поняття «мовленнєве спілкування», «мовленнєва діяльність», застосування «лінгвістичних засобів», «розвиток особистості». Щодо комунікативної мовної компетенції у сфері ділового спілкування, то її можна визначити як інтегративне, комплексне вміння здійснювати ефективну комунікацію у відповідності з конкретною ситуацією в діловій сфері, у тому числі й іноземною мовою, коли йдеться про комунікативну компетенцію іншомовного ділового спілкування. Метою комунікативної мовної компетенції є комунікативний

акт, а засобами її досягнення – мовні знання і навички та мовленнєві вміння. Компетенції ділового спілкування передбачають комунікативні вміння мовлення, аудіювання, читання та письма. Своєю чергою, комунікативна мовна компетенція складається з низки компонентів, до яких відносяться лінгвістична, соціолінгвістична, прагматична та стратегічна компетенції.

Лінгвістична компетенція полягає у знанні мовного коду, тобто її граматики і словника, і охоплює лексичну компетенцію (знання і здатність використовувати мовний словниковий запас), граматичну компетенцію (знання і здатність користуватися граматичними ресурсами мови), семантичну компетенцію (здатність усвідомлювати і контролювати організацію змісту), фонологічну компетенцію (знання і навички сприйняття і відтворення), орфографічну компетенцію (знання і навички сприйняття та відтворення символів, з яких складаються письмові тексти) та орфоепічну компетенцію (знання і навички застосування сукупності правил нормативної літературної вимови).

Соціолінгвістична компетенція стосується володіння знаннями і вміннями, необхідними для відповідного використання мови в соціальному контексті. Це стосується соціальних правил мови, тобто мовних елементів, які позначають соціальні взаємовідносини (наприклад, офіційного вживання, ввічливості, відвертості тощо), невербальної поведінки, виразів народної мудрості, відмінностей у реєстрах мовлення, діалектів та акцентів. Іншомовна лінгвокультурна компетентність – це високо розвинута здатність (сформована на основі білінгвізму) орієнтуватися в ціннісно-смисловому просторі іноземної мови та іноземної культури, включаючи особливості етномовної картини світу і національної мовної свідомості, і активно брати участь у всіх видах комунікації іноземною мовою [4]. Соціальний зміст спілкування полягає в тому, що воно є засобом передачі форм культури, культурних надбань і суспільного досвіду та розвитку людини як особистості; формування загальнолюдських духовних цінностей і моральних норм; установлення міжособистісного взаєморозуміння; гармонізації взаємовідносин між окремими особами, групами людей; передачі знань та формування вмінь і навичок; формування нових знань, передачі та набуття інформації; упорядкування планів діяльності; з'ясування стосунків; оцінювання результатів діяльності; корекції (удосконалення) поведінки, зрештою, рушійною силою наукового, економічного, культурного і суспільного розвитку та прогресу [5].

Прагматична компетенція стосується принципів, за якими організовуються, структуруються та укладаються висловлювання чи повідомлення,, як вони використовуються для здійснення комунікативних функцій та узгоджуються з інтерактивними та трансактивними схемами. Тому прагматична компетенція складається з таких компонентів, як дискурсивна компетенція (знання правил, що стосуються поєднання (граматичні зв'язки) та комбінаторної взаємозалежності (відповідне поєднання комунікативних функцій) різних типів дискурсу, інтерпретації більшого контексту, побудови довших висловлювань таким чином, щоб його частини були логічно пов'язаними); функціональної компетенції (знання правил використання повідомлень чи висловлювань для здійснення певних комунікативних функцій); компетенція програмування чи планування мовлення (знання

та вміння, що стосуються послідовності висловлювань відповідно до інтерактивних і трансактивних схем).

Стратегічна компетенція стосується здатностей заповнювати в процесі спілкування недостатність знань мови, а також мовленнєвого та соціального досвіду спілкування іноземною мовою. Цю компетенцію також можна назвати компенсаторною.

Формування комунікативної мовної компетенції сприяє забезпеченню реалізації функцій іншомовного ділового спілкування, до яких відносяться інформаційна, регулятивна, емоційно-оцінна та етикетна.

Отже, комунікативний підхід до навчання іноземної мови, формування комунікативного потенціалу особистості зумовлюють практичну мету навчання – оволодіння іншомовним міжкультурним спілкуванням за допомогою формування і вдосконалення комунікативної компетенції, тобто готовності здійснювати міжособистісне, міжкультурне спілкування засобами іноземної мови, а саме з урахуванням соціокультурних норм поведінки і характеру взаємодії партнерів, що належать до різних лінгвокультурних спільнот [6, с. 220]. Навчання ділової іноземної мови в магістратурі сприяє підвищенню рівня володіння професійною та діловою комунікацією майбутніх магістрів на основі формування комунікативної мовної компетенції. Вони оволодівають основами ділової комунікації, що дозволяє майбутньому фахівцеві ефективно взаємодіяти з діловими партнерами, застосовуючи професійні, лінгвістичні, соціокультурні знання, знання реального життя, ситуацій міжкультурного ділового спілкування, норм мовленнєвого етикету і соціальної поведінки в ситуаціях міжкультурного, міжособистісного та ділового спілкування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Батечко Н.Г. Інститут магістратури в Україні: правові засади функціонування / Н.Г. Батечко // Наукові праці Чорноморського держ. ун-ту імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія: Педагогіка. – 2013. – Вип. 203. – Т. 215. – С. 128-133.*
2. *Бим И.Л. Концепция обучения второму иностранному языку (немецкому на базе английского) / И.Л. Бим. – Обнинск: Титул, 2001. – 48 с.*
3. *Бубнова Д.В. Коммуникативная ситуация как единица обучения иноязычному общению / Д.В. Бубнова // Теория и практика инженерного образования: Тезисы по материалам докладов VII Международной научно-методической конференции. – Севастополь: Изд-во СевГТУ, 2000. – С. 106-109.*
4. *Бурукина О.А. Специальная лингвокультурная компетентность как составляющая профессиональной компетентности / О.А. Бурукина // Актуальные проблемы лингвистической подготовки в неязыковом вузе: Сборник тезисов 4 Международной конференции, 2014. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.mgiit.ru/sites/default/files/2014_1/Sbornik_tezisov_%2024_oktjbrj_2014.pdf*

5. *Зеленська О.П. До питання навчання іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми / О.П. Зеленська // Розум в XXI столітті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (20 червня 2012 р.). – Сімферополь: Кримський інститут бізнесу УЕУ, 2012. – Т. 1. – С. 15-20.*
6. *Зеленська О.П. Іншомовна міжкультурна комунікація – вимога гуманістично орієнтованої вищої освіти / О.П. Зеленська // Функциональная лингвистика: сб. науч. работ. – Симферополь: Крымский республиканский ин-т последипломного педагог. образования, 2012. – № 3. – С. 218-220.*
7. *Казарцева О.М. Культура речевого общения: теория и практика обучения: учеб. пособие / О.М. Казарцева. – М.: Флинта: Наука, 2003. – 496 с.*
8. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / [За заг. ред. О.В. Овчарук]. – К.: К.І.С., 2004. – 112 с.*
9. *Концепція організації підготовки магістрів в Україні / Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.02.2010 р., № 99. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pon.org.ua*
10. *Русский язык и культура речи: учебник для вузов. – [Под ред. В.Д. Черняк]. – М.: Высш. шк.; СПб: Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2002. – 509 с.*
11. *Степанова М.М. Методы активизации коммуникативной деятельности магистрантов в ходе обучения деловому иностранному языку / М.М. Степанова // Труды Санкт-Петербургского гос. ун-та культуры и искусства. – 2014. – Т. 202. – С. 201-205.*
12. *Hymes D. Models of the interaction of language and social life / D. Hymes // Directions in sociolinguistics: the ethnography of communication. – Michigan: Michigan University, 1972. – 598 p.*

TRANSLITERATION OF REFERENCES:

1. *Batechko N.G. Instytut magistratury v Ukrayini: pravovi zasady funktsionuvannya / N.G. Batechko // Naukovi pratsi Chornomorskogo derzh. un-tu imeni Petra Mohyly kompleksu "Kyyevo-Mohylyanska akademiya". Seriya: Pedagogika. – 2013. – Vyp. 203. – T. 215. – S. 128-133.*
2. *Bim I.L. Kontseptsiya obucheniya vtoromu inostrannomu yazyku (nemetskomu na baze angliyskogo) / I.L. Bim. – Obninsk: Titul, 2001. – 48 s.*
3. *Bubnov D.V. Kommunikativnaya situatsiya kak edinitsa obucheniya inoyazychnomu obshcheniyu / D.V. Bubnov // Teoriya i praktika inzhenernogo obrazovaniya: Tezisy po materialam dokladov VII Mezhdunarodnoy nauchno-metodicheskoy konferentsii. – Sevastopol: Izd-vo SevGTU, 2000. – S. 106-109.*
4. *Burukina O.A. Spetsialnaya lingvokulturnaya kompetentnost kak sostavlyayushchaya professionalnoy kompetentnosti / O.A. Burukina // Aktualnye problemy lingvisticheskoy podgotovki v neyazykovom vuze: Sbornik tezisov 4 Mezhdunarodnoy konferentsii, 2014. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupa: www.mgiit.ru/sites/default/files/2014_1/Sbornik_tezisov_%2024_oktjbrj_2014.pdf*
5. *Zelenska O.P. Do pytannya navchannya inozemnoyi movy v konteksti mizhkulturnoyi paradygmy / O.P. Zelenska // Rozum v 21 stolitti: materialy*

Vseukrayinskoyi naukovo-praktychnoyi konferentiyi (20 chervnya 2012 r.). – Simferopol: Krymskyy instytut biznesy UEU, 2012. – T. 1. – S. 15-20.

6. *Zelenska O.P. Inshomovna mizhkulturna komunikatsiya – vymoga humanistychno oriyentovanoyi osvity / O.P. Zelenska // Funktsionalnaya lingvistika: sb. nauch. rabot. – Simferopol: Krymskiy respublikanskiy in-t poslediplomnogo pedag. obrazovaniya, 2012. – # 3. – S. 218-220.*
7. *Kazartseva O.M. Kultura rechevogo obshcheniya: teoriya i praktika obucheniya: ucheb. posobie / O.M. Kazartseva. – M.: Flinta: Nauka, 2003. – 496 s.*
8. *Kompetentnisnyy pidkhid u suchsniy osviti: svitovyy dosvid ta ukrayinski perspektyvy: biblioteka z osvitnyoyi polityky / [Za zag. red. O.V. Ovcharuk]. – K.: K.I.S., 2004. – 112 s.*
9. *Kontseptsiya organizatsiyi pidgotovky magistriv v Ukrayini / Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny vid 10.02.2010 r., # 99. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: https://pon.org.ua*
10. *Russkiy yazyk i kultura rechi: uchebnik dlya vuzov. – [Pod red. V.D. Chernyak]. – V.: Vyssh. shk.: SPb: Izd-vo RGPU im. A.I. Gertsena, 2002. – 509 s.*
11. *Stepanova M.M. Metody aktivizatsii kommunikativnoy deyatelnosti magistrantov v khode obucheniya delovomu inostrannomu yazyku / M.M. Stepanova // Trudy Sankt-Peterburgskogo gos. un-ta kultury i iskusstva. – 2014. – T. 202. – S. 201-205.*
12. *Hymes D. Models of the interaction of language and social life / D. Hymes // Directions in sociolinguistics: the ethnography of communication. – Michigan: Michigan University, 1972. – 598 p.*

Zelenska Olena Pimenivna
Doctor of Pedagogy, Candidate of Phylology, Professor, Department of Foreign Languages and Professional Communication, Lviv State University of Internal Affairs, Lviv, Ukraine
E-mail: opzelenska@rambler.ru

VALUE OF COMMUNICATIVE LANGUAGE COMPETENCE FUTURE MASTERS OF NON-LINGUISTIC UNIVERSITIES IN FOREIGN BUSINESS COMMUNICATION